

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 21 sierpnia 2023 r.
(OR. en)

12380/23

COASI 155
ASIE 78
CFSP/PESC 1158
PE 98
ECOFIN 827
WTO 133
COHOM 180

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	18 sierpnia 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	JOIN(2023) 30 final
Dotyczy:	WSPÓLNE SPRAWOZDANIE DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY - Specjalny Region Administracyjny Hongkong: Sprawozdanie roczne za 2022 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument JOIN(2023) 30 final.

Zał.: JOIN(2023) 30 final

WYSOKI PRZEDSTAWICIEL UNII
DO SPRAW ZAGRANICZNYCH I
POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA

Bruksela, dnia 18.8.2023 r.
JOIN(2023) 30 final

WSPÓLNE SPRAWOZDANIE DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Specjalny Region Administracyjny Hongkong

Sprawozdanie roczne za 2022 r.

WSPÓLNE SPRAWOZDANIE DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

SPECJALNY REGION ADMINISTRACYJNY HONGKONG

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA 2022 R.

Streszczenie

Od czasu przekazania Hongkongu Chińskiej Republice Ludowej (ChRL) w 1997 r. Unia Europejska (UE) i jej państwa członkowskie uważnie obserwują zmiany polityczne i gospodarcze zachodzące w Specjalnym Regionie Administracyjnym Hongkong.

Zgodnie z zobowiązaniem podjętym w 1997 r. wobec Parlamentu Europejskiego co roku Komisja i wysoki przedstawiciel sporządzają sprawozdanie na temat zmian zachodzących w Hongkongu, w którym koncentrują się w szczególności na stosowaniu zasady „jeden kraj, dwa systemy” oraz na autonomii Hongkongu określonej w ustawie zasadniczej.

Niniejsze sprawozdanie jest dwudziestym piątym z kolei i obejmuje 2022 r. Rok ten charakteryzowały następujące wydarzenia: (i) 25. rocznica przekazania Hongkongu Chińskiej Republice Ludowej i wizyta prezydenta Xi Jinpinga; (ii) druga rocznica wprowadzenia ustawy o bezpieczeństwie narodowym w Hongkongu; oraz (iii) zaprzysiężenie Johna Lee, pierwszego szefa administracji Hongkongu wybranego po wprowadzeniu gruntownych zmian w systemie wyborczym Hongkongu. John Lee był jedynym kandydatem. Jednocześnie w 2022 r. nadal postępował proces ograniczania wysokiego stopnia autonomii Hongkongu oraz praw i wolności, które miały być chronione co najmniej do 2047 r.

Rok ten upłynął również pod znakiem daleko idącego wdrażania ustawy o bezpieczeństwie narodowym. Wzrosła liczba procesów sądowych przeciwko działaczom prodemokratycznym i politykom. Wiele osób oczekiwało na proces, w tym 47 działaczy prodemokratycznych, którzy wzięli udział w prawyborach, członkowie rozwiązanego obecnie Hongkońskiego Sojuszu Wsparcia Patriotycznych Ruchów Demokratycznych w Chinach, potentat medialny Jimmy Lai i inni. Wiele z tych osób przebywa w areszcie od stycznia 2021 r., w niektórych przypadkach w celach izolacyjnych. Ustawa o zakazie podburzania z czasów kolonialnych była wielokrotnie wykorzystywana w sprawach dotyczących bezpieczeństwa narodowego. W lipcu Komitet Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych w swoim 4. okresowym przeglądzie w ramach Międzynarodowego paktu praw obywatelskich

i politycznych w Hongkongu wezwał do uchylenia zarówno ustawy o bezpieczeństwie narodowym, jak i ustawy o zakazie podburzania.

Mimo że w Hongkongu nadal panuje wolność w internecie, w lutym 2022 r. władze zablokowały dostęp do wrażliwych treści online, takich jak strona internetowa Hong Kong Watch. Wolności w internecie zagraża także kilka innych ustaw, jak np. ustawa „antydoxingowa” i ustawa o prawach autorskich.

28 listopada szef administracji Hongkongu zwrócił się do Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych o dokonanie, po raz pierwszy, wykładni ustawy o bezpieczeństwie narodowym.

Wydarzenia te powodują narastające zaniepokojenie stanem praworządności w Hongkongu, która stanowi fundament jego rozwoju gospodarczego.

UE publicznie i prywatnie wyraziła zaniepokojenie rozwojem sytuacji w Hongkongu.

Wysoki przedstawiciel wydał w imieniu UE następujące oświadczenie dotyczące Hongkongu:

8 maja – oświadczenie szefa administracji Hongkongu w sprawie wyborów, które odbyły się 8 maja¹;

Wysoki Przedstawiciel opublikował następujący tweet dotyczący Hongkongu:

12 maja – tweet o aresztowaniu Denise Ho, Hui Po-keung, Margaret Ng i kardynała Josepha Zena²;

Oświadczenia w sprawie Hongkongu wydane przez rzeczników UE dotyczyły następujących kwestii:

28 lipca – oświadczenie na temat praw obywatelskich i politycznych³;

Twety rzecznika UE w sprawie Hongkongu dotyczyły następujących kwestii:

¹Oświadczenie wysokiego przedstawiciela wydane w imieniu Unii Europejskiej w sprawie wyborów szefa władzy wykonawczej z 8 maja, Rada Unii Europejskiej, 8 maja 2022 r., dostępne pod adresem: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/05/08/hong-kong-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-chief-executive-election-held-on-8-may/>

² Tweet wysokiego przedstawiciela dotyczący aresztowania kardynała Josepha Zena, Margaret Ng, Denise Ho i Hui Po-keung, 12 maja 2022 r., dostępny pod adresem: https://twitter.com/joseporrellf/status/1524463674278264834?s=21&t=waWDgBNVJ77GO5_t9QmZ-g.

³ Oświadczenie rzecznika na temat praw obywatelskich i politycznych, Europejska Służba Działań Zewnętrznych, 28 lipca 2022 r., dostępne pod adresem: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-civil-and-political-rights_en.

4 stycznia – tweet o zamknięciu działalności Citizen News⁴;

16 marca – tweet na temat Hong Kong Watch jako pierwszej zagranicznej organizacji, która otrzymała ostrzeżenie od Departamentu Bezpieczeństwa Narodowego policji⁵;

1 lipca – tweet z okazji 25. rocznicy utworzenia Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong⁶.

9 maja, po wyborze szefa administracji Hongkongu, ministrowie spraw zagranicznych państw grupy G-7 wydali wspólne oświadczenie w sprawie Hongkongu.

UE przedstawiła swoje obawy dotyczące podstawowych wolności i stopnia autonomii Hongkongu chińskim przywódcom podczas szczytu UE–Chiny w dniu 1 kwietnia 2022 r. oraz na spotkaniu przywódców, które odbyło się 1 grudnia 2022 r.

W 2022 r. Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje w sprawie Hongkongu, opisane poniżej.

20 stycznia Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie naruszeń podstawowych wolności w Hongkongu. W rezolucji Parlament Europejski „z całą stanowczością potępia fakt, że wolność wypowiedzi, wolność zrzeszania się i wolność prasy są w Hongkongu tak samo poważnie ograniczane, jak w Chinach, i ponownie wyraża solidarność z mieszkańcami Hongkongu w ich walce o wolność i demokrację”.

7 lipca Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie aresztowania kardynała Zena i powierników Funduszu Pomocy Humanitarnej 612 w Hongkongu. W rezolucji Parlament Europejski „potępia aresztowania kardynała Josepha Zena, jednego z najzagorzalszych rzeczników ruchu prodemokratycznego miasta, oraz pozostałych czterech powierników Funduszu Pomocy Humanitarnej 612 w Hongkongu, gdyż stanowią one atak na wolności zagwarantowane w ustawie zasadniczej Hongkongu, w tym wolność religii lub przekonań [...]”.

⁴ Tweet rzecznika na temat zamknięcia działalności Citizen News, Europejska Służba Działań Zewnętrznych, 4 stycznia 2022 r., dostępny pod adresem: <https://twitter.com/nabilauspox/status/1478056509825327109?s=21>.

⁵ Tweet na temat Hong Kong Watch jako pierwszej zagranicznej organizacji, która otrzymała ostrzeżenie od Departamentu Bezpieczeństwa Narodowego policji, Europejska Służba Działań Zewnętrznych, 16 marca 2022 r., dostępny pod adresem: <https://twitter.com/nabilauspox/status/1504029166622191616?s=21>.

⁶ Tweet z okazji 25. rocznicy utworzenia Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, Europejska Służba Działań Zewnętrznych, 1 lipca 2022 r., dostępny pod adresem: <https://twitter.com/NabilaEUspox/status/1542747257639952384>.

Gospodarka Hongkongu ponownie wpadła w recesję w 2022 r., mimo że ograniczenia związane z podróżą i ochroną zdrowia były stopniowo luzowane w drugiej połowie roku. W skali światowej Hongkong pozostawał trzecim co do wielkości celem inwestycyjnym i był piątą co do wielkości gospodarką handlową. Liczba przedsiębiorstw z UE spadła o 0,9 % rok do roku między czerwcem 2021 r. a czerwcem 2022 r. (do 1 600). Mimo to przedsiębiorstwa z UE były jednymi z bardziej odpornych od początku pandemii (ich liczba spadła zaledwie o 0,2 % od czerwca 2019 r.) i pozostały największą, inną niż chińska, społecznością biznesową w Hongkongu. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2022 r. UE była trzecim co do wielkości partnerem handlowym Hongkongu w zakresie handlu towarami, po Chinach kontynentalnych i Tajwanie.

W ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2022 r. gospodarka Hongkongu skurczyła się o 3,3 % rok do roku⁷. Sektor finansowy oraz sektor handlu i logistyki borykały się w ciągu roku z większymi trudnościami, a sektory o ekspozycji na wydatki turystów nadal osiągały gorsze wyniki.

Z oficjalnych danych Urzędu Statystycznego wynika, że w Hongkongu odnotowano największy spadek liczby ludności od czasu rozpoczęcia monitorowania w 1961 r. W ciągu ostatnich 2 lat Hongkong opuściło około 116 600 osób w wieku 18–39 lat. W rezultacie liczba ludności zmniejszyła się o 121 500 – czyli o 1,6 % w ujęciu rok do roku – między czerwcem 2021 r. a czerwcem 2022 r. (95 000 z powodu odpływu netto mieszkańców i 26 500 z powodu zgonów przewyższających liczbę urodzeń)⁸.

Przegląd sytuacji i wydarzeń w związku z pandemią COVID-19

Na początku roku rząd wzmocnił środki mające na celu powstrzymanie pandemii COVID-19. Środki te spowodowały odizolowanie Hongkongu od reszty świata, ponieważ obejmowały mechanizm zawieszający loty, zakaz tranzytu dotyczący ponad 100 krajów i terytoriów, w tym Francji⁹, oraz 3-tygodniową kwarantannę hotelową dla podróżnych wjeżdżających do miasta. Restrykcje miały wpływ zarówno na życie codzienne, jak i na gospodarkę i obejmowały ograniczenia życia społecznego, wdrożenie kodeksu zdrowia oraz wprowadzenie cyfrowej aplikacji do śledzenia. Szczyt piątej fali nastąpił

⁷ Komunikat prasowy: *Wstępne szacunki dotyczące produktu krajowego brutto za III kwartał 2021 r.*, 1 listopada 2021 r., Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, dostępne na stronie: https://www.censtatd.gov.hk/en/press_release_detail.html?id=4917.

⁸ Komunikat prasowy: *Liczba ludności według stanu na połowę roku (2022)*, 11 sierpnia 2022 r., Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, publikacja dostępna pod adresem: https://www.censtatd.gov.hk/en/press_release_detail.html?id=5078.

⁹ Francja była jedynym państwem członkowskim UE, którego dotyczył ten środek.

w marcu, gdy w Hongkongu odnotowywano ponad 58 000 potwierdzonych przypadków zachorowań dziennie. Po stopniowej poprawie sytuacji związanej z pandemią i objęciu urzędu przez nową administrację 1 lipca rząd podjął działania w celu stopniowego powrotu do normalności.

I. Zmiany polityczne i społeczne

Zmiany polityczne

W 2022 r. obchodzono **25. rocznicę przekazania Hongkongu** przez Zjednoczone Królestwo Chińskiej Republice Ludowej. Zgodnie z zasadą „jeden kraj, dwa systemy”, system gospodarczy i sposób życia w Hongkongu powinny pozostać niezmienione przez 50 lat, jak przewidziano we wspólnym oświadczeniu chińsko-brytyjskim. 1 lipca prezydent Xi Jinping po raz pierwszy stwierdził, że zasada „jeden kraj, dwa systemy” może pozostać w mocy po 2047 r., pod całkowitą jurysdykcją Chin.

W oświadczeniu chińsko-brytyjskim przewidziano, że Hongkong będzie utrzymywał „wysoki stopień autonomii” jako Specjalny Region Administracyjny, w którym rządy będą sprawowali jego mieszkańcy.

Reforma ordynacji wyborczej z 2021 r. miała na celu zapewnienie przestrzegania zasady „patrioci rządem Hongkongu”. Pierwsze **wybory szefa administracji Hongkongu** od czasu reformy odbyły się 8 maja. Był funkcjonariusz policji i główny sekretarz ds. administracji John Lee był jedynym kandydatem w wyborach. Ograniczenia związane z COVID-19 zakłóciły harmonogram wyborczy. 18 lutego ówczesna szefowa administracji Hongkongu, Carrie Lam, ogłosiła, że termin wyborów zostanie przesunięty o 6 tygodni, z 27 marca na 8 maja, powołując się na nakaz prezydenta Xi Jinpinga dotyczący kontroli sytuacji związanej z COVID-19 oraz na rozporządzenie w sprawie stanu nadzwyczajnego.

Po rozpoczęciu okresu zgłaszania kandydatur w dniu 3 kwietnia szefowa administracji Hongkongu Carrie Lam oświadczyła, że nie będzie ubiegać się o reelekcję. 6 kwietnia na spotkaniu z elitami politycznymi biuro łącznikowe rządu centralnego Chińskiej Republiki Ludowej w Hongkongu wyraziło swoje poparcie dla Johna Lee. Tego samego dnia John Lee złożył rezygnację ze stanowiska głównego sekretarza ds. administracji i ogłosił zamiar ubiegania się o stanowisko szefa administracji Hongkongu. 7 kwietnia Rada Państwa Chińskiej Republiki Ludowej przyjęła rezygnację Johna Lee zgodnie z ustawą zasadniczą. 9 kwietnia John Lee powołał sztab wyborczy i zorganizował wirtualne wydarzenie dla mediów, podczas którego ogłosił swoją kandydaturę.

W ciągu jednego dnia John Lee zdobył około 300 głosów poparcia, ze wszystkich 5 sektorów zreformowanego 1 463-osobowego Komitetu Wyborczego, dzięki czemu przekroczył wymagany próg 188 głosów i zbliżył się do deklarowanego celu wynoszącego 500 głosów. 16 kwietnia zakończył się okres zgłaszania kandydatur. John Lee uzyskał 786 głosów. Dwa dni później komitet kontroli kwalifikowalności kandydatów potwierdził kandydaturę Johna Lee i uznał go za jedyne kandydata.

Ten jednoosobowy wyścig był podobny do modelu z Makau, w którym na stanowisko szefa administracji zawsze był tylko jeden kandydat.

Podczas kampanii wyborczej John Lee i jego sztab nie złożyli kopii trzech formularzy zgody na udzielenie poparcia w terminie określonym przez komisję ds. wyborczych, co stanowi przestępstwo podlegające karze do 6 miesięcy pozbawienia wolności i karze grzywny w wysokości 5 000 HKD (594,5 EUR). W sierpniu Sąd Najwyższy orzekł, że naruszenie było wynikiem niezamierzonego błędu i nie stwierdził działania w złej wierze. John Lee nie został ukarany grzywną.

8 maja John Lee uzyskał od członków Komitetu Wyborczego 1 416 głosów, co stanowiło 99,2 % ważnych głosów. Ośmiu członków głosowało przeciwko niemu, a kolejnych czterech oddało nieważny głos. 30 maja otrzymał od premiera Li Keqiang'a akt mianowania na szóstą kadencję szefa administracji Hongkongu, a 1 lipca został zaprzysiężony przez prezydenta Xi Jinpinga.

Nowy szef administracji Hongkongu przeprowadził restrukturyzację rządu zgodnie ze swoimi priorytetami politycznymi. Utworzył trzy nowe stanowiska: zastępcy głównego sekretarza ds. administracji, zastępcy sekretarza ds. finansów i zastępcy sekretarza ds. sprawiedliwości. Utworzył także nowy Urząd Kultury, Sportu i Turystyki, podzielił Urząd Transportu i Mieszkalnictwa na Urząd Transportu i Logistyki oraz Urząd Mieszkalnictwa, a także rozszerzył działalność Urzędu Spraw Wewnętrznych, który został przekształcony w Urząd Spraw Wewnętrznych i Młodzieży.

Wkrótce po utworzeniu nowego rządu urzędnicy państwowi wyższego szczebla, w tym szef administracji Hongkongu John Lee i sekretarz ds. finansów Paul Chan, udali się w delegacje zagraniczne zgodnie z chińską strategią „Pasa i Szlaku”. Złożyli wizyty w krajach Bliskiego Wschodu, w szczególności w Arabii Saudyjskiej, oraz w Azji Południowo-Wschodniej. W listopadzie Paul Chan uczestniczył w spotkaniu grupy G-20 na Bali jako przedstawiciel delegacji chińskiej, podczas gdy szef administracji Hongkongu John Lee przewodniczył delegacji, która wzięła udział w forum Współpracy

Gospodarcej Azji i Pacyfiku w Tajlandii, aby promować wizerunek Hongkongu w związku z ponownym otwarciem tego specjalnego regionu administracyjnego na świat.

19 października John Lee wygłosił swoje pierwsze przemówienie polityczne przed Radą Ustawodawczą. Przedstawił szereg środków mających na celu ożywienie gospodarki Hongkongu, takich jak programy dla talentów, które mają na celu przyciągnięcie 35 000 ekspertów rocznie w ciągu najbliższych 3 lat, utworzenie Urzędu do spraw Przyciągania Strategicznych Przedsiębiorstw oraz uruchomienie funduszu współfinansowania o wartości 30 mld HKD (3,7 mld EUR) w celu przyciągnięcia inwestycji strategicznych przedsiębiorstw. Zapowiedział również utworzenie specjalnych zespołów w 17 biurach gospodarczych i handlowych Hongkongu na kontynencie i za granicą, których zadaniem będzie nawiązywanie kontaktów z przedsiębiorstwami i ekspertami.

Rząd zniósł dodatkowe opłaty skarbowe od nieruchomości dla obcokrajowców, którzy mieszkali w Hongkongu przez 7 lat i mają status stałego rezydenta. John Lee przedstawił ambitny cel skrócenia w ciągu 4 lat czasu oczekiwania na wynajem mieszkań komunalnych z obecnych ok. 6 lat do ok. 4,5 roku.

18 grudnia odbyły się wybory uzupełniające w okręgu wyborczym Komitetu Wyborczego Rady Ustawodawczej w celu obsadzenia czterech miejsc w Komitecie Wyborczym, które zostały zwolnione przez byłych członków Rady Ustawodawczej powołanych do rządu. Były to czwarte wybory uzupełniające przeprowadzone zgodnie z zasadą „patrioci rządem Hongkongu” ustanowioną w wyniku reformy ordynacji wyborczej z 2021 r. Baza elektoratu składała się z 1 441 osób. Frekwencja wynosiła 90,7 %. W wyborach nie wzięło udziału żaden członek obozu prodemokratycznego.

Hongkong spadł o trzy miejsca w **globalnym indeksie demokracji** Economist Intelligence Unit, plasując się na 88. miejscu wśród 167 krajów i terytoriów. Zmniejszyła się przestrzeń dla prodemokratycznych grup politycznych. W grudniu przewodniczący Partii Obywatelskiej, niegdyś drugiej co do wielkości partii w Radzie Ustawodawczej, ogłosił, że ugrupowanie zostanie rozwiązane.

Wpływ pandemii COVID-19

Na początku roku rząd **wzmocnił środki** mające na celu ograniczenie piątej fali pandemii COVID-19, i wprowadził trzytygodniową kwarantannę w hotelach dla podróżnych wjeżdżających do miasta, rygorystyczny mechanizm zawieszający loty oraz zakaz tranzytu obejmujący ponad 100 krajów i terytoriów, w tym Francję, co spowodowało odizolowanie Hongkongu od reszty świata. Powstały

duże obiekty do izolowania, w których udostępniono łącznie 40 000 łóżek, ponieważ władze zobowiązały się do wdrożenia „dynamicznej polityki zero COVID” podobnej do tej prowadzonej w Chinach kontynentalnych. Na poziomie lokalnym wprowadzono obowiązkowe testy i obostrzenia. Zdarzały się przypadki oddzielania małych dzieci, w tym niemowląt, od rodziców. Rząd zastosował surowe środki ograniczające kontakty osobiste, w tym zdalne nauczanie i ograniczenia w restauracjach, a ośrodki sportowe, kina i przestrzenie publiczne zostały zamknięte.

Biuro UE skierowało szereg pism do rządu, w których wyraziło obawy dotyczące wpływu tej polityki, ponieważ szacowano, że około 10 % obywateli UE mieszkających w Hongkongu wyjechało z powodu rygorystycznej polityki.

Rząd centralny przedstawił wytyczne dotyczące walki z pandemią i podkreślił, że jest to kwestia bezpieczeństwa narodowego. 16 lutego media cytowały Xi Jinpinga pełniącego funkcję sekretarza generalnego Komunistycznej Partii Chin, który polecił przywódcom Hongkongu, aby priorytetowo potraktowali kwestię powstrzymania pandemii. Rząd Hongkongu utworzył pięć grup zadaniowych we współpracy z rządem centralnym. Lokalny rząd powołał się na rozporządzenie w sprawie stanu nadzwyczajnego, aby umożliwić personelowi medycznemu z Chin kontynentalnych leczenie pacjentów chorych na COVID-19 bez ubiegania się o lokalną licencję, a także wydał zezwolenie na obejście lokalnego mechanizmu rejestracji i dopuszczenie leku z Chin kontynentalnych.

Po 1 lipca rząd stopniowo znosił ograniczenia związane z podróżami do Hongkongu oraz ograniczał stosowanie mechanizmu zawieszającego loty, a także skrócił czas trwania obowiązkowej kwarantanny hotelowej. W październiku scentralizowany system izolacji hotelowej dla osób przyjeżdżających do Hongkongu został zastąpiony kwarantanną domową. Do końca roku obowiązywały środki obejmujące nadzór medyczny i testy na COVID-19. Zwiększono limit zgromadzeń publicznych z 4 do 12 osób.

Wdrażanie przepisów o bezpieczeństwie narodowym

Organy ścigania nadal dokonywały aresztowań na podstawie przesłanek związanych z bezpieczeństwem narodowym. Według Biura Bezpieczeństwa do 31 grudnia 2022 r. na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym aresztowano 236 osób¹⁰. Władze postawiły zarzuty 145 osobom i 5 przedsiębiorstwom. Wskaźnik skazań wynosi 100 %. Maksymalny wyrok przewidziany w ustawie o bezpieczeństwie narodowym to kara dożywotniego pozbawienia wolności.

Rozpoczęto wdrażanie eksterytorialnego wymiaru ustawy o bezpieczeństwie narodowym. Począwszy od lutego, dostawcy usług internetowych zablokowali stronę internetową brytyjskiej grupy działającej na rzecz praw człowieka Hong Kong Watch. W marcu Hong Kong Watch jako pierwsza grupa spoza Hongkongu otrzymała ostrzeżenie od Departamentu Bezpieczeństwa Narodowego policji. W październiku zablokowano również dostęp do strony internetowej amerykańskiej grupy obrońców praw człowieka Hong Kong Democracy Council.

Członkowie społeczeństwa obywatelskiego przebywający za granicą otrzymali ostrzeżenia od władz. W kwietniu były prawodawca przebywający na wygnaniu otrzymał nakaz ograniczenia własności, zakazujący jemu i kilku członkom rodziny rozporządzania ich majątkiem w mieście. Pojawiły się doniesienia o działaczce na uchodźstwie, która otrzymała ostrzeżenie, że po powrocie do Hongkongu może zostać aresztowana, a jej rodzina została wezwana przez policję na przesłuchanie¹¹.

Osiem uniwersytetów finansowanych ze środków publicznych ogłosiło plany wprowadzenia kursów z zakresu bezpieczeństwa narodowego. Szkoły średnie i podstawowe otrzymały wytyczne dotyczące usuwania z programów nauczania treści, które mogłyby stanowić naruszenie ustawy o bezpieczeństwie narodowym. W jednej ze szkół średnich zawieszono 14 uczniów, którzy nie wzięli udziału w ceremonii podniesienia flagi¹². Zagraniczni nauczyciele języka angielskiego pracujący w szkołach publicznych musieli podpisać deklarację lojalności wobec ustawy zasadniczej.

Ustawa o zakazie podburzania z czasów kolonialnych, z której nie korzystano do marca 2020 r., była regularnie stosowana w 2022 r. Na podstawie tej ustawy Departament Bezpieczeństwa Narodowego policji dokonuje około jednej piątej

¹⁰ <https://www.info.gov.hk/gia/general/202302/14/P2023021400644.htm>

¹¹ <https://www.rfa.org/cantonese/news/htm/hk-relative-11222022024155.html>

¹² <https://www.thestandard.com.hk/breaking-news/section/4/195744/School-suspends-14-students-for-%E2%80%98disrespectful-behavior%E2%80%99-during-national-anthem-and-flag-raising-ceremony>

aresztowań. 1 listopada na podstawie tej ustawy aresztowano jednego obywatela UE. Na późniejszym etapie władze twierdziły, że mężczyzna był obywatelem Chin, a zatem nie przysługiwało mu prawo do pomocy konsularnej.

Powszechnie stosowano również rozporządzenie o danych osobowych z 2021 r., znane jako ustawa „antydoxingowa”. Komisarz ds. Ochrony Danych Osobowych ujawniła, że odkąd ustawa weszła w życie w październiku 2021 r., jej biuro wystosowało ponad 770 „nakazów zaprzestania działalności” do 14 platform mediów społecznościowych, w których nakazano usunięcie około 3 900 wiadomości¹³.

Wprowadzenie zapowiadanych przepisów dotyczących bezpieczeństwa narodowego na podstawie art. 23 ustawy zasadniczej zostało opóźnione. Przewiduje się, że oprócz czterech przestępstw przewidzianych w ustawie o bezpieczeństwie narodowym, przepisy art. 23 zdelegalizują zdradę stanu, podburzanie, wykradanie tajemnic państwowych, prowadzenie działalności politycznej przez zagraniczne organizacje lub organy polityczne oraz nawiązywanie przez organizacje lub organy polityczne Hongkongu stosunków z zagranicznymi organizacjami lub organami politycznymi.

Postępowanie sądowe

Nadal prowadzono postępowania sądowe zgodnie z przepisami ustawy o bezpieczeństwie narodowym.

Zbiorowy **proces 47** posłów i działaczy, którzy wzięli udział w prawyborach w 2020 r., jest jak dotąd sprawą wszczętą na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym z największą liczbą oskarżonych. Formalny proces w Sądzie Najwyższym, który odbędzie się na początku 2023 r., może trwać miesiącami. Prokurator oskarżył 47 posłów i działaczy o „spisek mający na celu dokonanie przewrotu” na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym; grozi im kara dożywotniego pozbawienia wolności. Ponieważ sąd odmówił zwolnienia za kaucją większości oskarżonych w marcu 2021 r., wielu z nich przebywa w areszcie od stycznia 2021 r., w niektórych przypadkach w celach izolacyjnych. Osoby, które przebywają na zwolnieniu za kaucją, muszą przestrzegać surowych warunków, w tym zakazu kontaktowania się z mediami lub dyplomatami. Odpowiednio w styczniu i marcu sąd uchylił kaucję wobec dwojga oskarżonych po stwierdzeniu, że publikowane przez nich posty w mediach społecznościowych mogą zagrażać bezpieczeństwu narodowemu. Sekretarz ds. sprawiedliwości zobowiązał się zająć kwestią

¹³ <https://hongkongfp.com/2022/06/14/hong-kong-watchdog-told-14-social-media-sites-to-remove-3900-doxxing-items-in-8-months/>

opóźnień w postępowaniu w tej sprawie. W sierpniu sekretarz ds. sprawiedliwości nakazał panelowi trzech sędziów wyznaczonych na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym rozpatrzenie sprawy, zamiast dopuszczenia procesu z udziałem ławy przysięgłych, powołując się na wpływ czynników zagranicznych oraz bezpieczeństwo osobiste przysięgłych i członków ich rodzin.

W 2022 r. rozpoczął się etap sądowy postępowania w dwóch sprawach przeciwko **Hongkońskiemu Sojuszowi Wsparcia Patriotycznych Ruchów Demokratycznych w Chinach** („Sojusz”). Grupa zorganizowała coroczne czuwanie przy świecach upamiętniające masakrę na placu Tiananmen. Była wiceprezes Sojuszu Chow Hang-tung przebywa w więzieniu od września 2021 r. W jednej ze spraw prokurator oskarżył Sojusz i jego głównych członków (Chow Hang-tung, Lee Cheuk-yana i Alberta Ho) o podżeganie do działalności wywrotowej, za co grozi kara dożywotniego pozbawienia wolności. Sprawa toczy się obecnie przed Sądem Najwyższym do czasu ostatecznego potwierdzenia harmonogramu rozpraw. Troje oskarżonych nie przyznało się do winy. Jedną z oskarżonych, Chow Hang-tung, która występuje w swojej obronie, w sierpniu 2022 r. wygrała batalię prawną o zniesienie zakazu relacjonowania postępowań¹⁴.

W drugiej sprawie prokurator postawił Sojuszowi zarzut niezastosowania się do wezwania do udzielenia informacji wystosowanego przez Departament Bezpieczeństwa Narodowego policji w sierpniu 2021 r. Podczas rozprawy prokurator oskarżył grupę o działanie w charakterze „zagranicznego agenta”, przy czym nie wskazał, o jaki kraj lub podmiot zagraniczny chodzi. Prokurator utajnił znaczną część informacji, co uniemożliwiło trzem byłym członkom stałego komitetu Sojuszu przedstawienie argumentów i przesłuchanie świadków przed sądem. Sędzia zakazał Chow Hang-tung nazywania brutalnych represji z 1989 r. „masakrą na placu Tiananmen”. Grozi jej kara do 6 miesięcy pozbawienia wolności.

14 grudnia Sąd Najwyższy uniewinnił Chow Hang-tung od zarzutu podżegania do nielegalnego zgromadzenia (czuwanie na placu Tiananmen w 2021 r.) i uchylił wyrok 15 miesięcy pozbawienia wolności wydany wobec niej w styczniu 2021 r.

W sprawie wszczętej na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym i ustawy o zakazie podburzania przeciwko potentatowi medialnemu **Jimmy’emu Laiowi** sześciu byłych dziennikarzy Apple Daily przyznało się do

¹⁴ Rozporządzenie sędziego w Hongkongu zakazuje relacjonowania postępowań sądowych, ale zakaz ten może zostać zniesiony przez sędziego na wniosek oskarżonego.

winy, natomiast Jimmy Lai i trzy spółki powiązane z Apple Daily oświadczyli, że są niewinni. Prokurator oskarżył ich o „spisek w celu zawarcia zмовy z obcym krajem lub z podmiotami zewnętrznymi, aby zagrozić bezpieczeństwu narodowemu” oraz „spisek mający na celu drukowanie, publikowanie, sprzedaż, oferowanie do sprzedaży, dystrybucję, wyświetlanie lub powielanie materiałów wywrotowych”. Grozi za to kara dożywotniego pozbawienia wolności.

Po tym, jak Sąd Apelacyjny orzekł, że Jimmy Lai może zatrudnić zagranicznego adwokata do obrony w sądzie, szef administracji Hongkongu John Lee zwrócił się do Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych o dokonanie wykładni ustawy o bezpieczeństwie narodowym, aby sprawdzić, czy zatrudnienie zagranicznego prawnika może być sprzeczne z „celem” prawa i „intencją prawodawcy”. 30 grudnia Stały Komitet Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych przyjął wykładnię art. 14 i 47 ustawy o bezpieczeństwie narodowym i stwierdził, że w sprawach dotyczących bezpieczeństwa narodowego szef administracji Hongkongu i Komitet Ochrony Bezpieczeństwa Narodowego mogą zdecydować, czy pozwany może zatrudnić zagranicznych adwokatów¹⁵. Była to pierwsza wykładnia ustawy o bezpieczeństwie narodowym dokonana przez Stały Komitet Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych. Niezależnie od konkretnej sprawy dotyczącej Jimmy’ego Laia przedstawiona wykładnia ustawy o bezpieczeństwie narodowym daje szefowi administracji Hongkongu i Komitetowi Ochrony Bezpieczeństwa Narodowego uprawnienia do podejmowania decyzji w indywidualnych sprawach sądowych bez możliwości zakwestionowania decyzji w drodze kontroli sądowej. Może to potencjalnie podważać niezależność sądów, a tym samym osłabiać zaufanie do rządów prawa. Proces Jimmy’ego Lai został przełożony na 25 września 2023 r., ponieważ rząd dokonuje nowelizacji rozporządzenia w sprawie przedstawicieli zawodów prawniczych w następstwie orzeczenia Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych.

W odrębnej sprawie sąd okręgowy orzekł, że Jimmy Lai naruszył warunki najmu siedziby jego spółki medialnej, ponieważ ukrywał fakt istnienia firmy konsultingowej prowadzącej działalność w tej samej lokalizacji¹⁶. Sędzia skazał Jimmy’ego Lai na 5 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz nałożył na niego grzywnę w wysokości 2 mln HKD (241 570 EUR)¹⁷.

¹⁵ http://www.news.cn/2022-12/30/c_1129245755.htm

¹⁶ https://legalref.judiciary.hk/doc/judg/html/vetted/other/ch/2021/DCCC000349_2021_files/DCCC000349_2021ES.htm

¹⁷ https://legalref.judiciary.hk/doc/judg/html/vetted/other/ch/2021/DCCC000349A_2021_files/DCCC000349A_2021ES.htm

W sprawę **Funduszu Pomocy Humanitarnej 612** („Fundusz”) zamieszani byli była posłanka Cyd Ho, piosenkarka Denise Ho, nauczyciel akademicki Hui Po-keung, adwokat Margaret Ng, 92-letni kardynał Joseph Zen oraz sekretarz Funduszu Sze Ching-wee. Zostali oni aresztowani między 10 a 12 maja. W momencie aresztowania Hui Po-keung opuszczał miasto, aby objąć stanowisko wykładowcy na uniwersytecie w UE.

Fundusz, utworzony w czerwcu 2019 r., zapewniał pomoc finansową osobom, które zostały ranne lub aresztowane podczas protestów, które miały miejsce w tym samym roku. Fundusz zakończył działalność w październiku 2021 r. po tym, jak Departament Bezpieczeństwa Narodowego policji wydał oświadczenie, że jest przedmiotem dochodzenia. Watykan oświadczył, że „śledzi rozwój sytuacji ze szczególną uwagą”¹⁸. Sąd orzekł, że powiernicy Funduszu nie złożyli wniosku o rejestrację lub zwolnienie z rejestracji w określonym terminie, co stanowi przestępstwo podlegające maksymalnej karze grzywny w wysokości 10 000 HKD (1 269 EUR). Pięcioro powierników zostało ukaranych grzywną w wysokości 4 000 HKD (490 EUR) każdy, natomiast sekretarz został ukarany grzywną w wysokości 2 500 HKD (305 EUR). Wszyscy wnieśli odwołanie.

Aktywa **Spark Alliance**, kolejnej platformy zapewniającej pomoc finansową podczas protestów w 2019 r., zostały skonfiskowane. Najwyższy zatwierdził zajęcie „środków pochodzących z przestępstwa” w wysokości 70 mln HKD (8,89 mln EUR). Policja oskarżyła zatrzymanych o wykorzystywanie środków do innych celów niż te, które deklarowali¹⁹.

W tym roku doszło również do pierwszego **skazania nieletnich** na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym, co zwróciło uwagę Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka²⁰. W październiku sąd skazał czterech nastolatków w wieku 16–19 lat na okres do 3 lat pozbawienia wolności w zakładzie poprawczym. Cała czwórka przyznała się do winy za spiskowanie w celu podżegania do działalności wywrotowej.

30 marca prezes Sądu Najwyższego Zjednoczonego Królestwa, lord Robert Reed, i jego współpracownik lord Patrick Hodge złożyli rezygnację z pełnienia funkcji sędziów tymczasowych w Sądzie Apelacyjnym w Hongkongu. Lord Reed stwierdził, że „sędziowie Sądu Najwyższego nie mogą nadal zasiadać w sądzie w Hongkongu, nie sprawiając wrażenia, że popierają administrację,

¹⁸ <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2022-05/cardinal-zen-arrested-in-hong-kong-holy-see-expresses-concern.html>

¹⁹ [https://www.thestandard.com.hk/breaking-news/section/4/195125/HK\\$70m-confiscated-from-fundraising-platform-for-HK-protesters](https://www.thestandard.com.hk/breaking-news/section/4/195125/HK$70m-confiscated-from-fundraising-platform-for-HK-protesters)

²⁰ <https://www.ohchr.org/en/press-briefing-notes/2022/10/alarm-sentencing-under-national-security-law>

która odeszła od wartości wolności politycznej i wolności słowa, tak bardzo cenionych przez sędziów Sądu Najwyższego”. Dziesięciu zagranicznych sędziów kontynuowało pracę w Sądzie Apelacyjnym. Wszyscy przeszli na emeryturę.

Reakcje międzynarodowe

28 maja **wysoka komisarz NZ ds. praw człowieka** Michelle Bachelet wydała oświadczenie po oficjalnej wizycie w Chinach. Wezwała rząd do „pielęgnowania, a nie tłumienia” ogromnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego i środowisk akademickich w Hongkongu, które mogą pomóc w promowaniu praw człowieka w Specjalnym Regionie Administracyjnym i poza nim. Wyraziła zaniepokojenie w związku z aresztowaniami prawników, działaczy, dziennikarzy i innych osób na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym²¹.

W lipcu **Komitet Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych** w swoim 4. okresowym przeglądzie w ramach Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych w Hongkongu wezwał Hongkong do „uchylenia obowiązującej ustawy o bezpieczeństwie narodowym oraz, do tego czasu, do niestosowania tej ustawy”. Komitet podkreślił obawy dotyczące nieprecyzyjnej definicji pojęcia „bezpieczeństwa narodowego” oraz możliwości przekazywania spraw z Hongkongu do Chin kontynentalnych (które nie są stroną paktu) w celu przeprowadzenia dochodzenia, wszczęcia postępowania, prowadzenia rozprawy sądowej i wykonania kary. Komitet wezwał również władze do uchylenia przepisów dotyczących zakazu podburzania oraz do zaprzestania powoływania się na ustawę o bezpieczeństwie narodowym w celu tłumienia krytycznych i odmiennych opinii. W odniesieniu do możliwości przyjęcia nowych przepisów dotyczących bezpieczeństwa narodowego na podstawie art. 23 ustawy zasadniczej Komitet wezwał Hongkong do zapewnienia, aby proces legislacyjny był „włączający i przejrzysty, przez co ułatwi swobodny, otwarty i znaczący udział społeczeństwa obywatelskiego i uwzględnienie opinii publicznej”.

Prawa, wolności i równość szans

Ustawa o bezpieczeństwie narodowym miała negatywny wpływ na kluczowe grupy społeczności prawniczej. Kilku znanych adwokatów występujących w obronie praw człowieka, w tym były prezes **Bar Association**, odeszło po tym, jak zostali wezwani na spotkania z Departamentem Bezpieczeństwa

²¹ <https://www.ohchr.org/en/statements/2022/05/statement-un-high-commissioner-human-rights-michelle-bachelet-after-official>

Narodowego policji lub po tym, jak ich nazwiska pojawiły się w propekińskich mediach. W marcu szefowa administracji Hongkongu Carrie Lam powołała prezesa Izby Adwokackiej do Komisji Rekomendującej Urzędników Sądowych zamiast bardziej otwartego kandydata zaproponowanego przez Izbę Adwokacką. Mniej krytyczni kandydaci zostali również powołani do rady zarządzającej **Law Society**, wcześniej otwarcie wyrażającego opinię organu prawników w Hongkongu, który wydaje zalecenia prawne dla rządu. Znany prawnik zajmujący się prawami człowieka stracił stanowisko w tym organie.

Wolność zgromadzeń jest w coraz większym stopniu zagrożona. Organizatorzy wieców uzyskać od policji „pismo o braku sprzeciwu”, jeśli liczba uczestników przekracza 50 osób. W przypadku demonstracji próg ten wynosi 30 osób. Od 2020 r. zgromadzenia publiczne z udziałem więcej niż czterech – a w niektórych przypadkach dwóch – osób są zakazane z powodu pandemii COVID-19. W marcu kilka osób uczestniczących w niewielkim proteście upamiętniającym pierwszy miesiąc rosyjskiej wojny agresji przeciwko Ukrainie zostało ukaranych grzywną za gromadzenie się w grupach liczących więcej niż dwie osoby. Po raz trzeci z rzędu nie odbyły się coroczne obchody rocznicy masakry na placu Tiananmen. Funkcjonariusze policji otoczyli park i zatrzymali sześć osób.

Zagrożona jest również **wolność akademicka**, ponieważ niektóre media upubliczniają nazwiska nauczycieli akademickich i krytykują ich pracę badawczą na podstawie ich rzekomego stanowiska politycznego, przez co niektórzy z nich muszą odejść ze swoich stanowisk. W jednym przypadku rząd odrzucił wniosek wizowy zagranicznego badacza, przy czym ani nauczyciel, ani instytucja nie zostali oficjalnie poinformowani o przyczynach odmowy. Badacze w dziedzinie nauk politycznych decydowali się na odłożenie w czasie wrażliwych badań. Kilka uniwersytetów zamknęło swoje wydziały nauk politycznych, a wiele zajęć z zakresu praw człowieka zniknęło z programów nauczania. Liczba studentów i naukowców z UE w Hongkongu spadła.

Więcej ograniczeń dotyczyło obszaru **wolności zrzeszania się i tworzenia związków zawodowych**. Od września związki zawodowe muszą podpisać zobowiązanie do niezagrażania bezpieczeństwu narodowemu. Rada Ustawodawcza zatwierdziła utworzenie specjalnego stanowiska głównego urzędnika ds. zatrudnienia w Departamencie Pracy w celu zaostrenia przepisów dotyczących związków zawodowych. Do obowiązków urzędnika na tym stanowisku należy zmiana rozporządzenia o związkach zawodowych mająca na celu zakazanie osobom skazanym za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu narodowemu pełnienia funkcji w związkach zawodowych,

a także wdrażanie planów edukacyjnych dla związków zawodowych w zakresie bezpieczeństwa narodowego²².

Organizacja Hong Kong Labour Rights Monitor poinformowała, że co najmniej 62 związki zawodowe zostały rozwiązane, a 11 działaczy związkowych zostało aresztowanych lub oskarżonych²³.

Stowarzyszenie Dziennikarzy Hongkongu, największa pod względem liczby członków grupa zrzeszająca dziennikarzy, otrzymało pisemną prośbę od Rejestru Związków Zawodowych w Departamencie Pracy o przedstawienie wyjaśnień dotyczących jej działalności. W rezultacie stowarzyszenie zmieniło swój regulamin wewnętrzny, aby ułatwić jego rozwiązanie.

Wolność prasy była pod nieustanną presją: jak wynika z corocznego badania Stowarzyszenia Dziennikarzy Hongkongu, ocena wolności prasy odzwierciedlająca poglądy pracowników mediów wyniosła 26,2, w porównaniu z 32,1 w 2021 r., co stanowi największy spadek od czasu, gdy stowarzyszenie zaczęło publikować indeks²⁴. Według rankingu Reporterów bez Granic dotyczącego wolności prasy Hongkong odnotował rekordowo niski spadek o 68 miejsc na 148. pozycję wśród 180 lokalizacji²⁵.

Prezesowi Stowarzyszenia Dziennikarzy Hongkongu postawiono zarzuty utrudniania pracy policji i zakłócania porządku publicznego podczas wykonywania zadań reporterskich. Jeśli zostanie skazany, grozi mu kara pozbawienia wolności do 2 lat. W kwietniu Departament Bezpieczeństwa Narodowego policji aresztował doświadczonego dziennikarza na podstawie ustawy o zakazie podburzania pod zarzutem spiskowania w celu publikowania materiałów wywrotowych.

Kolejne niezależne serwisy informacyjne zaprzestały działalności. W styczniu serwis Citizen News zakończył działalność w obawie o bezpieczeństwo swoich pracowników. W czerwcu działalność zakończył portal śledczy Factwire. Serwisy informacyjne Mad Dog Daily, Dare Media HK i Polymer zakończyły działalność, a kantońskie programy stacji radiowej Radio Free Asia przestały być nadawane.

²² <https://www.legco.gov.hk/en/legco-business/committees/financial-proposals-results.html?2022&20220708>

²³ <https://hklabourrights.org/advocacy/hong-kong-trade-union-movement-under-the-national-security-law-two-years-into-the-authoritarian-rule/>

²⁴ <https://hongkongfp.com/2022/09/24/shrinking-news-industry-hong-kong-press-freedom-index-sinks-to-new-low-as-media-outlets-disappear/>

²⁵ <https://rsf.org/en/country/hong-kong>

Klub Korespondentów Zagranicznych odwołał doroczny konkurs Human Rights Press Awards ze względu na „niemożliwe do przekroczenia granice prawne”. Od 2023 r. konkurs będzie organizowany przez Uniwersytet Stanu Arizona.

Wzrósł poziom autocenzury: jedna ze stacji telewizyjnych opublikowała przeprosiny po otrzymaniu skarg, że jej reporter „podlegał do nienawiści”. Dziennikarz zapytał urzędników państwowych o procedurę rozpatrywania skarg przeciwko pracownikom medycznym z Chin kontynentalnych, którzy przybyli do Hongkongu, aby pomagać w walce z pandemią²⁶.

W swoim orzeczeniu Sąd Najwyższy zezwolił funkcjonariuszom policji na dostęp do materiałów dziennikarskich przechowywanych w smartfonach oskarżonego w sprawie wszczętej na podstawie ustawy o bezpieczeństwie narodowym. Sędzia orzekł, że konieczność zwalczania przestępstw w interesie publicznym przeważa nad przywilejami dziennikarskimi²⁷.

Sąd Najwyższy podtrzymał wyrok skazujący dziennikarza, który wykorzystał informacje uzyskane z rejestru publicznego w artykule śledczym na temat zamieszek społecznych w 2019 r. Sąd Apelacyjny wyznaczył termin rozprawy na styczeń 2023 r.

Rząd wyznaczył dziennikarzy mających relacjonować uroczystości z 1 lipca, podczas których prezydent Xi Jinping zaprzysiął nowego szefa administracji Hongkongu. Departament Służb Informacyjnych odrzucił wnioski co najmniej 13 dziennikarzy z 9 lokalnych i międzynarodowych mediów.

Pracownicy mediów stanęli w obliczu nacisków, gdy urzędnicy rządowi skierowali pisma do lokalnych i zagranicznych organizacji medialnych, aby potępić publikacje, które wydawały się krytyczne wobec władz²⁸.

W lutym Koalicja na rzecz Wolności Mediów, której członkami są Stany Zjednoczone, Zjednoczone Królestwo i 19 innych krajów, potępiła władze Hongkongu i Chin za podważanie wolności prasy²⁹.

Ustawa o zakazie podburzania miała jeszcze większy wpływ na **wolność słowa**, ponieważ internauci byli aresztowani na podstawie tej ustawy po opublikowaniu komentarzy w mediach społecznościowych i na forach

²⁶ <https://www.rfa.org/english/news/china/hongkong-media-03182022083215.html>

²⁷ https://legalref.judiciary.hk/lrs/common/search/search_result_detail_frame.jsp?DIS=148078&QS=%2B%7C%28CACV356%2F2022%29&TP=JU

²⁸ <https://www.brandhk.gov.hk/en/media-centre#clarifications>

²⁹ <https://hk.usconsulate.gov/n-2022020801/>

internetowych. W jednym przypadku cztery osoby prowadzące forum w mediach społecznościowych, na którym urzędnicy służby cywilnej anonimowo wyrażali swoje opinie, zostały aresztowane przez policję pod zarzutem prowadzenia działalności podburzającej. Policja postawiła zarzuty co najmniej jednej osobie. Inne strony internetowe o podobnym charakterze również zniknęły³⁰.

W czerwcu dwie kobiety zostały pozbawione wolności na 6 i 7 miesięcy za posty w mediach społecznościowych wyrażające sprzeciw wobec szczepionek przeciwko COVID-19 i przepisów antyepidemicznych³¹. W listopadzie autystyczny mężczyzna został skazany na 12 miesięcy pozbawienia wolności za podżeganie do udziału w nielegalnym zgromadzeniu i popełnienie czynu z zamiarem podburzania³².

Pięciu członków komitetu wykonawczego Powszechnemu Związkowi Terapeutów Mowy Hongkongu zostało skazanych na 19 miesięcy pozbawienia wolności na podstawie ustawy o zakazie podburzania za „spiskowanie w celu drukowania, publikowania, rozpowszechniania lub prezentowania publikacji mających na celu podburzanie”³³. W wyroku stwierdzono, że opublikowane przez pozwanych książki ilustrowane w rzeczywistości służyły „praniu mózgu dzieci w wieku czterech lat i starszych”³⁴. Organizacja Human Rights Watch oznajmiła, że rząd Hongkongu „prawdopodobnie znormalizował ustawę o zakazie podburzania jako jedno ze swoich narzędzi prawnych wykorzystywanych do karania drobnych przestępstw związanych z mową”³⁵.

Dwóch byłych redaktorów zamkniętego serwisu informacyjnego Stand News, wraz ze spółką dominującą Best Pencil, zostało oskarżonych o podburzanie. Sąd orzekł, że sprawiedliwy proces jest możliwy, mimo że prokuratorzy nie przekazali wszystkich dowodów zebranych podczas śledztwa³⁶.

LGBTIQ+

³⁰ <https://www.thestandard.com.hk/section-news/section/4/244475/Four-civil-servants-held-for-social-media-'sedition'>

³¹ <https://www.scmp.com/news/hong-kong/law-and-crime/article/3183395/taiwanese-drinks-shop-owners-jailed-7-months-over>

³² https://legalref.judiciary.hk/doc/judg/html/vetted/other/ch/2022/DCCC000354A_2022_files/DCCC000354A_2022ES.htm

³³ https://legalref.judiciary.hk/lrs/common/search/search_result_detail_frame.jsp?DIS=147148&QS=%2B%7C%28DCCC854%2F2021%29&TP=RS

³⁴ https://legalref.judiciary.hk/lrs/common/search/search_result_detail_frame.jsp?DIS=147148&QS=%2B%7C%28DCCC854%2F2021%29&TP=RS

³⁵ <https://www.hrw.org/news/2022/09/07/hong-kong-childrens-book-authors-convicted-0>

³⁶ <https://hongkongfp.com/2022/12/22/hong-kong-court-rejects-bid-by-former-stand-news-editors-to-terminate-trial/>

Sąd apelacyjny odrzucił wniosek aktywisty **LGBTIQ+** o uznanie małżeństw osób tej samej płci zawartych za granicą³⁷. Sąd stwierdził, że uznanie ich byłoby „wyraźnie sprzeczne z intencją twórców ustawy zasadniczej”. Sprawa toczy się w Sądzie Apelacyjnym³⁸.

Sąd zezwolił również dwóm mężczyznom transpłciowym na odwołanie się do Sądu Apelacyjnego w sprawie polityki rządu, zgodnie z którą osoby transpłciowe mogły zmienić płeć widniejącą w dokumencie tożsamości dopiero po przeprowadzeniu pełnej operacji zmiany płci³⁹. We wcześniejsze sprawie Sąd Apelacyjny orzekł przeciwko dwóm skarżącym⁴⁰.

Nastolatek cierpiący na dysfориę płciową złożył w lipcu skargę do Komisji ds. Równouprawnienia w której twierdził, że zakaz noszenia w szkołach długich włosów przez chłopców był dyskryminujący i naruszał rozporządzenie o dyskryminacji ze względu na płeć⁴¹. We wrześniu Komisja ds. Równouprawnienia zorganizowała mediację między nastolatkiem a szkołą.

Ze względu na ograniczenia w podróżowaniu i ograniczenia w życiu społecznym związane z COVID-19, organizatorzy Gay Games zdecydowali się na współorganizację igrzysk z Meksykiem w 2023 r., ponieważ wydarzenie zostało przełożone na 2022 r. Pride Parade nie można było zorganizować trzeci rok z rzędu.

Zagraniczni pracownicy domowi

Ograniczenia związane z pandemią dotknęły pracowników domowych, a ich dyskryminacja wzrosła. Zgłaszano przypadki, w których podczas fal pandemii pracownicy pomocy domowej nie mogli opuszczać domów pracodawców⁴², a także przypadki, w których pracownicy ci nie mogli wrócić do domów swoich pracodawców z obawy przed ich zakażeniem⁴³. Ogólnie rzecz biorąc, nadal odnotowuje się przypadki znęcania się nad pracownikami domowymi.

³⁷ https://legalref.judiciary.hk/lrs/common/search/search_result_detail_frame.jsp?DIS=146704&QS=%2B%7C%28CACV557%2F2020%29&TP=JU

³⁸ https://legalref.judiciary.hk/lrs/common/search/search_result_detail_frame.jsp?DIS=148605&QS=%2B%7C%28CACV557%2F2020%29&TP=JU

³⁹ https://legalref.judiciary.hk/lrs/common/search/search_result_detail_frame.jsp?DIS=144139&QS=%2B%7C%28CACV183%2F2019%29&TP=JU

⁴⁰ https://legalref.judiciary.hk/lrs/common/ju/ju_frame.jsp?DIS=142010&currpage=T

⁴¹ <https://www.scmp.com/news/hong-kong/society/article/3185931/hong-kong-teen-challenging-school-policy-long-hair-boys>

⁴² <https://theinitium.com/article/20220225-hongkong-domestic-workers-who-caught-the-covid19-virus/>

⁴³ <https://www.scmp.com/yp/discover/news/hong-kong/article/3177657/no-home-away-home-domestic-workers-terminated-after>

We wrześniu władze podniosły płace pracowników pomocy domowej⁴⁴, które przez dwa lata były zamrożone. Zastosowały również środki mające na celu zniechęcenie pracowników domowych do zmiany pracodawcy, aby nie mogli oni „wykorzystać” niedoboru pracowników spowodowanego trudnościami z wjazdem do Hongkongu, które wynikały z ograniczeń związanych z pandemią. W ramach ograniczeń pracownicy domowi nie mogli odwiedzać swoich rodzin za granicą i przy wjeździe na terytorium podlegali specjalnym środkom kwarantanny. Pracownicy domowi nie zostali objęci programami premiovymi przygotowanymi przez rząd w celu wsparcia gospodarki.

Handel ludźmi

W lipcu Stany Zjednoczone trzeci rok z rzędu umieściły Hongkong na liście zagrożeń na poziomie 2. Stany Zjednoczone stwierdziły, że chociaż Hongkong podejmuje „znaczące wysiłki”, nie spełnia norm minimalnych w zakresie zwalczania handlu ludźmi. Stany Zjednoczone wezwały do uchwalenia przepisów mających na celu uznanie wszelkich form handlu ludźmi za w pełni niezgodne z prawem.

W grudniu rząd zaostrzył politykę dotyczącą wydalania osób powołujących się na zasadę non-refoulement⁴⁵. Departament ds. Imigracji może wydalić osoby ubiegające się o azyl oczekujące na wyrok sądu, gdy sąd odrzuci ich wniosek o kontrolę sądową. Szacuje się, że natychmiastowe wydalenie może grozić 1 200 osobom. Prawnicy zajmujący się prawami człowieka wyrazili ubolewanie z powodu braku konsultacji z organizacjami pozarządowymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, środowiskiem akademickim, Biurem UNHCR w Hongkongu oraz środowiskiem prawniczym.

II. Zmiany gospodarcze

Gospodarka Hongkongu jest bardzo otwarta (handel towarami stanowi około 300 % PKB). Jest to piąta co do wielkości gospodarka handlowa na świecie (2021 r.)⁴⁶ i trzecie miejsce na świecie pod względem napływu inwestycji (2021 r.). Jest to siódme co do wielkości źródło inwestycji na świecie⁴⁷.

⁴⁴ <https://www.info.gov.hk/gia/general/202209/30/P2022093000326.htm?fontSize=1>

⁴⁵ <https://www.scmp.com/news/hong-kong/law-and-crime/article/3202303/new-get-tough-policy-refugee-appeals-against-deportation-orders-comes-force-hong-kong>

⁴⁶ *Przegląd Statystyczny Handlu Światowego 2022*, Światowa Organizacja Handlu, https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtsr_2022_e.htm

⁴⁷ *Światowy Raport Inwestycyjny 2022*, Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju, <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2022>

Hongkong w dalszym ciągu sprawował niezależną władzę, jeżeli chodzi o wdrażanie umów handlowych, prowadził politykę pieniężną niezależnie od Chin kontynentalnych oraz uczestniczył na własnych prawach w wielu organizacjach międzynarodowych i organach wielostronnych. Organizacje te obejmują Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Światową Organizację Handlu. Hongkong zachował również jurysdykcją sądową odrębną od Chin kontynentalnych, szczególnie jeżeli chodzi o politykę gospodarczą. Zachował odrębną walutę niepodlegającą ograniczeniom kapitałowym oraz odrębne struktury regulacyjne służące do nadzorowania przedsiębiorstw działających na terytorium Hongkongu. Do najważniejszych celów rządu należało przyciągnięcie talentów i przedsiębiorstw z powrotem do Hongkongu oraz wzmocnienie integracji gospodarczej z Chinami kontynentalnymi.

Jeśli chodzi o finanse, Hongkong nadal jest jednym z największych rynków kapitałowych na świecie i jest powiązany z chińskim rynkiem finansowym.

Według Światowego Raportu Inwestycyjnego 2022 przygotowanego w czerwcu przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju, w 2021 r. Hongkong nadal był **trzecim co do wielkości miejscem na świecie, jeżeli chodzi o napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych**⁴⁸. Jednak przedsiębiorstwa zagraniczne ograniczyły swoją działalność, a zagraniczne i lokalne talenty opuściły terytorium, głównie z powodu ograniczeń związanych z COVID-19. W rezultacie do czerwca 2022 r. liczba ludności zmniejszyła się o 121 500 – czyli o 1,6 % rok do roku (95 000 z powodu odpływu netto mieszkańców i 26 500 z powodu zgonów przewyższających liczbę urodzeń)⁴⁹.

W 2022 r. gospodarka Hongkongu odnotowała recesję. Po wzroście o 6,3 % w 2021 r. w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2022 r. gospodarka Hongkongu odnotowała spadek o 3,3 % w ujęciu rok do roku⁵⁰. Sektor finansowy oraz sektor handlu i logistyki – które w 2021 r. dobrze sobie radziły – zmagają się w tym roku z trudnościami. Ponadto sektory zależne od turystyki nadal osiągały gorsze wyniki z powodu braku turystów. Gospodarka Hongkongu **nie powróciła jeszcze do stanu z 2018 r.** (sprzed pandemii i protestów w 2019 r.).

⁴⁸ *World Investment Report 2022 monitoring global and regional investment trends and national and international policy development* (Światowy Raport Inwestycyjny 2022 r. monitorujący światowe i regionalne tendencje inwestycyjne oraz krajowe i międzynarodowe zmiany polityczne), Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju, 9 czerwca 2022 r., dostępny na stronie: <https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2022>.

⁴⁹ Komunikat prasowy: Liczba ludności według stanu na połowę roku (2022), 11 sierpnia 2022 r., Urząd Statystyczny

Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, publikacja dostępna pod adresem:

https://www.censtatd.gov.hk/en/press_release_detail.html?id=5078.

⁵⁰ *Wstępne szacunki dotyczące produktu krajowego brutto za III kwartał 2022 r.*, listopad 2022 r., Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong.

Inflacja pozostała umiarkowana, a roczny wzrost wskaźnika cen konsumpcyjnych wyniósł 1,9 % w ciągu pierwszych 10 miesięcy roku⁵¹.

Sytuacja na rynku pracy była stabilna. Bezrobocie osiągnęło najwyższy poziom (5,4 %) w kwietniu, a następnie stopniowo spadało do 3,8 % w październiku 2022 r. (bliżej poziomu 3,9 % odnotowanego na początku roku)⁵². Wynosiło średnio 4,5 % w pierwszych 10 miesiącach 2022 r., co stanowi poprawę w porównaniu z 5,2 % w 2021 r., ale powyżej poziomów zbliżonych do 3 % przed kryzysem związany z COVID-19.

Sektor handlu i logistyki skurczył się. Sektor ten odpowiada za ok. 20 % PKB Hongkongu i przyczynił się do ożywienia gospodarczego w 2021 r. W pierwszej połowie 2022 r. PKB z działalności przywózowej i wywózowej spadł o 6,9 % rok do roku. Stało się tak, ponieważ w ciągu pierwszych 10 miesięcy wartość zagranicznego handlu towarami Hongkongu spadła o 4,0 % w ujęciu rok do roku do 7,97 bln HKD (984 mld EUR)⁵³. W ciągu roku sytuacja pogorszyła się, a w porównaniu z okresem od lipca do października handel zagraniczny spadł o 11,1 % rok do roku.

Sektor finansowy (23 % PKB Hongkongu) – w przeszłości główny czynnik zwiększający wzrost – w pierwszej połowie 2022 r. odnotował wyraźne spowolnienie i wzrósł tylko o 0,8 % rok do roku⁵⁴.

W ciągu pierwszych 11 miesięcy liczba **pierwszych ofert publicznych (IPO)** spadła do 69 z 83 w tym samym okresie w 2021 r., a kwota pozyskana w ramach IPO spadła o 70,6 % rok do roku do 87,8 mld HKD (10,8 mld EUR). W 2021 r. miasto było czwartym co do wielkości miejscem na świecie, jeżeli chodzi o IPO, podczas gdy w 2020 r. było drugie, a w 2019 r. – pierwsze.

Od początku roku **hongkoński indeks Hang Seng** stracił 15,8 % swojej wartości (stan na 13 grudnia), a **kapitalizacja rynkowa** na giełdzie w Hongkongu spadła o 21,4 % do 33,3 bln HKD (4,1 bln EUR). Na koniec września 2022 r. Hongkong był siódmą co do wielkości giełdą świata i czwartą co do wielkości giełdą Azji pod względem kapitalizacji rynkowej, a także

⁵¹ Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, <https://www.censtatd.gov.hk/en/scode270.html#section3>

⁵² Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, <https://www.censtatd.gov.hk/en/scode200.html#section3>

⁵³ Kurs wymiany z grudnia 2022 r. 1 EUR = 8,0965 HKD.

⁵⁴ Wartości (PKB) względem analogicznego okresu roku poprzedniego według rodzajów działalności gospodarczej – w dolarach wyrażonych względem analogicznego okresu roku poprzedniego (2019 r.), Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, opracowanie dostępne pod adresem: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501

największym centrum biznesu offshore w renmimbi. W ciągu pierwszych 11 miesięcy średnie dzienne obroty rynkowe spadły o 27,7 % rok do roku do 124 mld HKD (15,3 mld EUR)⁵⁵.

Spadek kapitalizacji rynkowej i liczby IPO był spowodowany zbiegiem trudności na poziomie globalnym i regionalnym. Należały do nich: (i) rosnąca inflacja i zacieśnianie polityki pieniężnej; (ii) osłabienie światowej gospodarki i napięcia geopolityczne; (iii) oraz obawy dotyczące chińskiej gospodarki oraz „dynamicznej polityki zero COVID”, szczególnie że przedsiębiorstwa z Chin kontynentalnych przeważają, jeżeli chodzi o kapitalizację rynkową giełdy w Hongkongu.

Sektory opierające się na wpływach z turystyki (handel detaliczny, żywność i napoje, transport, podróże, hotelarstwo) nadal osiągały gorsze wyniki, ponieważ złagodzenie pod koniec roku ograniczeń związanych z podróżą nie doprowadziło do znacznego wzrostu napływu turystów. W ciągu pierwszych 10 miesięcy 2022 r. do Hongkongu odwiedziło zaledwie 330 223 turystów⁵⁶, mniej niż 1 % z 65 milionów turystów w 2018 r. (78 % z nich stanowili Chińczycy z Chin kontynentalnych, odpowiadający za około 40 % sprzedaży detalicznej w mieście). W pierwszej połowie 2022 r. PKB z branży **zakwaterowania i usług gastronomicznych** oraz **sprzedaży hurtowej i detalicznej** spadł odpowiednio o 16,7 % i 7,1 % rok do roku. Ich wkład w PKB stanowił odpowiednio tylko 46 % i 41 % poziomu odnotowanego w pierwszej połowie 2018 r. W pierwszych 10 miesiącach 2022 r. sprzedaż detaliczna spadła o 0,7 % rok do roku do 286,8 mld HKD (35,4 mld EUR). W ciągu pierwszych 9 miesięcy wpływy restauracji spadły o 9,2 % rok do roku do 61,3 mld HKD (7,6 mld EUR). Wyniki obu sektorów były o około 30 % niższe od poziomu odnotowanego w 2018 r. Z powodu obowiązkowej kwarantanny wskaźnik obłożenia pokoi hotelowych wyniósł 65 % (w porównaniu z 61 % w 2021 r. i 91 % w 2018 r.).

Również **przemysł lotniczy** i branże pokrewne zmagają się z wieloma wyzwaniami. W ciągu pierwszych 10 miesięcy liczba lotów w międzynarodowym porcie lotniczym w Hongkongu spadła o 5,3 % rok do roku do zaledwie 30 % poziomu z 2018 r. Liczba pasażerów wzrosła do 3 mln (z 1 mln w pierwszych 10 miesiącach 2021 r.), ale stanowiło to zaledwie 5 %

⁵⁵ Sprawozdanie MFW. *Sprawozdanie MFW w sprawie szczegółowej oceny przestrzegania zasad dotyczących infrastruktury rynku finansowego dla Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej*, sprawozdanie krajowe nr 21/122, 15 czerwca 2021 r., dostępne na stronie:

<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2021/06/15/Peoples-Republic-of-ChinaHong-Kong-Special-Administrative-Region-Financial-Sector-460761>.

⁵⁶ *Przejazdy turystów do Hongkongu. Rada ds. Turystyki Hongkongu, opracowanie dostępne pod adresem:* https://partnernet.hktb.com/en/research_statistics/latest_statistics/index.html.

z 61,8 mln pasażerów w 2018 r. Wolumen ładunków lotniczych spadł w tym okresie o 14 % rok do roku do 84 % poziomu z 2018 r. Chociaż w późniejszej części 2022 r. zniesiono regulacje dotyczące zawieszenia lotów, w zwiększeniu liczby lotów przeszkodziły ograniczenia nałożone na załogi lotnicze.

W pierwszej połowie roku **sektor budowlany** odnotował wzrost PKB o 5,3 %, ale **działalność związana z nieruchomościami** spadła w tym samym okresie o 6,8 %. Ceny nieruchomości i czynsze spadły w ciągu pierwszych 9 miesięcy, ale Hongkong pozostał jednym z najdroższych miast na świecie⁵⁷.

Organ Hongkongu ds. polityki pieniężnej (HKMA) interweniował kilka razy, aby wesprzeć dolara Hongkongu w obliczu rosnących stóp procentowych w USA i wzrostu wartości dolara amerykańskiego. Miało to na celu zapewnienie, aby kurs wymiany tej waluty nie spadł poniżej dolnego poziomu 7,85 HKD w przedziale 7,75–7,85 HKD do 1 USD w ramach systemu powiązanych kursów walutowych tego Specjalnego Regionu Administracyjnego. W 2022 r. HKMA podniósł podstawową stopę procentową Hongkongu z 0,50 % na początku roku do 4,25 % (pod koniec listopada). HKMA wykorzystał również rezerwy walut obcych Specjalnego Regionu Administracyjnego, które skurczyły się z 497 mld USD na początku roku do 423 mld USD pod koniec listopada.

Otoczenie działalności gospodarczej

Głównym przedmiotem zainteresowania środowiska biznesowego w tym roku była polityka dotycząca COVID-19. Na nastroje tego środowiska negatywnie wpłynęły również pewne **wydarzenia polityczne**. Wydarzenia te obejmowały wzrost skali zagrożeń dla swobodnego dostępu do informacji, wdrożenie ustawy o bezpieczeństwie narodowym, kwestie dotyczące prywatności danych i sankcji.

Spółeczność biznesowa wzywała do określenia planu działania prowadzącego do pełnego zniesienia ograniczeń związanych z COVID-19. Ograniczenia te, w tym obowiązkowe testy i ryzyko bycia objętym kwarantanną w przypadku pozytywnego wyniku testu, nadal utrudniały przyciąganie talentów i turystów. Fakt, że ponowne otwarcie było częściowe, zmniejszył konkurencyjność Hongkongu jako lokalizacji dla siedzib regionalnych. Sytuację pogorszyły ograniczenia w Chinach kontynentalnych (w tym wymogi

⁵⁷ Na podstawie opracowania Koszty Utrzymania na Świecie w 2022 r. przygotowanego przez The Economist, dostępnego pod adresem: <https://www.economist.com/graphic-detail/2022/11/30/the-worlds-most-and-least-expensive-cities>.

kwarantanny obejmujące przybywających z Hongkongu), które negatywnie wpłynęły na rolę Hongkongu jako bramy dla biznesu. Pomimo złagodzenia środków kwarantanny we wrześniu, w październiku liczba odwiedzających wyniosła zaledwie 2,5 % poziomu sprzed pandemii COVID-19 (październik 2019 r.), co utrudniło pełne ożywienie.

Roczne badanie przedsiębiorstw zagranicznych w Hongkongu⁵⁸ wykazało, że na dzień 1 czerwca 2022 r. **liczba przedsiębiorstw zagranicznych** (z wyłączeniem przedsiębiorstw z Chin kontynentalnych) znowu spadła o 5,2 % w porównaniu z czerwcem 2019 r. (poziomy sprzed pandemii) i o 1,5 % w porównaniu z czerwcem 2021 r. Liczba siedzib regionalnych przedsiębiorstw zagranicznych spadła bardziej zauważalnie (o 12,5 % od czerwca 2019 r. i o 3,7 % od czerwca 2021 r.). Liczby te potwierdzają doniesienia o tym, że przedsiębiorstwa ograniczają swoją działalność lub przenoszą ją do innych miast. Badanie wykazało również, że chociaż liczba przedsiębiorstw zagranicznych spoza Chin spadła, liczba przedsiębiorstw z Chin kontynentalnych prowadzących działalność w Hongkongu wzrosła od czerwca 2019 r. o 17,5 %.

W ciągu ostatnich dwóch lat **lokalna siła robocza** zmniejszyła się o 140 000 osób (stan na październik 2022 r.)⁵⁹ z powodu łącznego wpływu emigracji i pracowników zagranicznych opuszczających miasto.

W swoim dorocznym **przemówieniu politycznym** z 19 października 2022 r. szef administracji Hongkongu John Lee zaproponował strategię mającą na celu wsparcie i rozwój gospodarki. Aby dalej rozwijać Hongkong jako ośrodek innowacji i technologii (I&T), John Lee ogłosił cel pozyskania 10 mld HKD (1,2 mld EUR) inwestycji w I&T w ciągu 5 lat. Infrastruktura innowacji i technologii Specjalnego Regionu Administracyjnego zostanie rozbudowana, a na wsparcie komercyjnego wykorzystania działalności badawczo-rozwojowej uczelni wyższych w Hongkongu zostanie przeznaczony 10 mld HKD (1,2 mld EUR). Wspierana będzie również produkcja o wyższej wartości. Pozycja Hongkongu jako ośrodka handlowego i logistycznego zostanie wzmocniona dzięki ukierunkowaniu na usługi morskie i logistyczne o wysokiej wartości dodanej, transporcie intermodalnym oraz ułatwianiu przepływów lądowych i transgranicznych z Chinami kontynentalnymi. Praca portu lotniczego, na którym w ciągu roku otwarto trzeci pas startowy, zostanie usprawniona. Jeżeli chodzi o konkurencyjność Hongkongu jako ośrodka finansowego, ogłoszone

⁵⁸ Sprawozdanie z rocznego badania za rok 2022 w sprawie przedsiębiorstw w Hongkongu, których spółki dominujące są zlokalizowane poza Hongkongiem, Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu, <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1110004&scode=360>.

⁵⁹ Przemówienie polityczne szefa administracji Hongkongu za 2022 r. wygłoszone w październiku 2022 r., dostępne pod adresem: <https://www.policypress.gov.hk/2022/en/policy.html>.

środki obejmowały usprawnienie południowego elementu programu Bond Connect⁶⁰, wzmocnienie roli Hongkongu jako największego na świecie ośrodka biznesowego, jeżeli chodzi o yuana renminbi, oraz wspieranie sektora ubezpieczeń oraz sektora zarządzania aktywami i majątkiem (w tym zwolnienia podatkowe w celu przyciągnięcia do Hongkongu większej liczby usług Family Office). Inne cele priorytetowe dotyczą rozwoju Hongkongu jako centrum własności intelektualnej i arbitrażu handlowego.

Metropolia Północna, strefa urbanistyczna, w której znajdują się dzielnice mieszkalne i centrum innowacji i technologii, znajdująca się na granicy z Chinami kontynentalnymi, przyczyni się do integracji Hongkongu z Shenzhen i obszarem metropolitalnym. Rozpoczęto budowę infrastruktury **Metropolii Północnej**. W tym nowym ośrodku miejskim znajdzie się pierwsza „strefę podwójnego dostępu” między Chinami kontynentalnymi a Hongkongiem. Przyczyni się to do przesunięcia gospodarczego i administracyjnego środka ciężkości miasta na północ, podczas gdy południowa część miasta skupi się na turystyce i rekreacji. Organizacje ekologiczne zauważyły, że inwestycja może negatywnie wpłynąć na rezerваты przyrody i parki ochrony terenów podmokłych, które są istotne w kontekście łagodzenia skutków zmiany klimatu.

Jeżeli chodzi o **zielone finansowanie**, Hongkong wyemitował w ciągu roku dodatkowe obligacje ekologiczne w ramach rządowego programu zielonych obligacji rozpoczętego w 2018 r. Ma to na celu wspieranie lokalnego rynku obligacji ekologicznych przy jednoczesnym dążeniu do osiągnięcia przez miasto neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla. Ponadto giełda uruchomiła dobrowolną platformę handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla.

W dniu 31 października Hongkong przedstawił strategię dotyczącą **wirtualnych aktywów**⁶¹, powszechnie postrzeganą jako krok w kierunku przyjęcia bardziej przychylnego stanowiska wobec wirtualnych aktywów i kryptowalut. Wprowadzono system licencjonowania dostawców usług w zakresie wirtualnych aktywów, umożliwiające zostaną transakcje detaliczne, a giełdy wirtualnych aktywów będą zachęcane do zakładania siedzib w Hongkongu.

Wsparcie rządowe i sytuacja budżetowa

⁶⁰ Program „Bond Connect” (tak jak pewne inne programy dotyczący połączeń) umożliwia inwestorom obrót na rynku obligacji Chin kontynentalnych za pośrednictwem Hongkongu (kierunek północny), a inwestorom z Chin kontynentalnych na rynku w Hongkongu (kierunek południowy).

⁶¹ Oświadczenie dotyczące polityki: *Rozwój Wirtualnych Aktywów w Hongkongu*, służby finansowe i Urząd Skarbowy, Rząd Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu, dostępne pod adresem: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202210/31/P2022103000454.htm>.

Oszacowano, że ze względu na zwiększone wydatki i słabą gospodarkę Hongkong odnotuje **deficyt budżetowy** w roku budżetowym 2022–2023 (kończącym się w marcu 2023 r.). W budżecie na lata 2022–2023 przeznaczono ponad 170 mld HKD (21 mld EUR) na działania związane z COVID-19⁶², takie jak budowa obiektów do izolowania, działania na rzecz ograniczenia pandemii oraz wsparcie finansowe dla mieszkańców i przedsiębiorstw. Ogłoszony budżet opierał się na założeniu, że w 2022 r. gospodarka wzrośnie o 2 % do 3,5 % zamiast recesji, która faktycznie nastąpiła.

We wrześniu sekretarz ds. finansów ostrzegł, że w całym roku budżetowym deficyt publiczny może osiągnąć 100 mld HKD (12,4 mld EUR). Byłby to trzeci deficyt w ciągu czterech lat po deficytach w wysokości 17 mld HKD w latach 2019–2020 i 252 mld HKD w latach 2020–2021 oraz nadwyżce w wysokości 255 mln HKD w latach 2021–2022⁶³. Jest to nietypowe dla gospodarki, która zazwyczaj odnotowywała nadwyżki fiskalne (deficyt w latach 2019–2020 był pierwszym od 15 lat).

Deficyty pokryto w dużej mierze ze znacznych rezerw budżetowych Hongkongu. W październiku poziom rezerw budżetowych wynosił 681 mld HKD (84,1 mld EUR), co oznacza spadek o 16,5 % rok do roku i 35,2 % w porównaniu z 1 bln HKD w październiku 2019 r. Rezerwy odpowiadają szacunkowo 12 miesiącom wydatków w porównaniu z 24 miesiącami przed pandemią COVID-19.

Polityka handlowa

W listopadzie rząd ogłosił formalne rozpoczęcie negocjacji umowy o wolnym handlu (FTA) z Peru⁶⁴. Pierwszy etap negocjacji dotyczył handlu towarami, usługami, inwestycji, handlu elektronicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstw. W 2021 r. Peru było piątym co do wielkości partnerem handlowym Hongkongu w Ameryce Łacińskiej. Peru jest również członkiem Sojuszu Pacyfiku, z którym Hongkong również rozważa rozpoczęcie rozmów na temat umowy o wolnym handlu.

W ciągu roku Hongkong kontynuował działania zmierzające do przystąpienia do Wszechstronnego Regionalnego Partnerstwa Ekonomicznego (RCEP) dzięki wsparciu jego członków.

⁶² Budżet na lata 2022–2023, przemówienie sekretarza ds. finansów, Paula MP Chana, <https://www.budget.gov.hk/2022/eng/index.html>

⁶³ Miesięczny komunikat na temat wyników finansowych, Urząd Skarbowy, Rząd Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, dostępny pod adresem: https://www.try.gov.hk/internet/ehpubl_accu_monfinacial.html

⁶⁴ Komunikat prasowy Rządu Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, dostępny pod adresem: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202211/16/P2022111600587.htm?fontSize=1>.

Do tej pory Hongkong podpisał osiem umów o wolnym handlu. Są to umowy z Chinami kontynentalnymi (czerwiec 2003 r.), Nową Zelandią (marzec 2010 r.), państwami członkowskimi Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (czerwiec 2011 r.), Chile (wrzesień 2012 r.), Makau (październik 2017 r.), Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej (listopad 2017 r., pełne wejście w życie w lutym 2021 r.), Gruzją (czerwiec 2018 r.) i Australią (marzec 2019 r.).

Integracja gospodarcza z Chinami kontynentalnymi

W 2022 r. wpływ pandemii nadal utrudniał rozwój obszaru metropolitalnego. Zgodnie ze wstępnym planem rozwoju obszaru metropolitalnego⁶⁵ opublikowanym przez Radę Państwa w 2019 r., rok 2022 stanowił pierwszy istotny etap budowy zoptymalizowanego systemu przemysłowego i skoordynowanego rozwoju, obejmującego racjonalny podział pracy oraz niskoemisyjną produkcję i niskoemisyjny styl życia.

W 14. planie pięcioletnim Chin, opublikowanym w marcu 2021 r., powtórzono cele dotyczące obszaru metropolitalnego i roli Hongkongu. Hongkong ma skonsolidować swoją rolę jako międzynarodowe centrum finansowe i pogłębić powiązanie między rynkami finansowymi Chin kontynentalnych i Hongkongu, jeżeli chodzi o wzajemny dostęp. Ponadto w planie pięcioletnim upoważniono Hongkong do rozwijania się jako centrum handlu, innowacji i technologii oraz transportu, w tym łączności infrastrukturalnej z obszarem metropolitalnym. Rozwijane mają być również międzynarodowe usługi prawne i usługi w zakresie rozstrzygania sporów oraz handel własnością intelektualną. Specjalny Region Administracyjny ma ułatwiać przyciąganie kapitału i talentów do obszaru metropolitalnego.

W czerwcu 2022 r. władze strefy współpracy branży nowoczesnych usług Qianhai Shenzhen-Hongkong (**strefa Qianhai**) w Shenzhen ogłosiły wprowadzenie dziewięciu środków ułatwiających związanych z Hongkongiem, obejmujących takie obszary, jak innowacyjność i przedsiębiorczość młodzieży, rozwój technologii, usługi finansowe, usługi prawne i usługi medyczne.

Inne środki dotyczące obszaru metropolitalnego zawarte w przemówieniu politycznym szefa administracji Hongkongu obejmują: 1) zwiększenie wsparcia dla przedsiębiorstw z Hongkongu rozwijających działalność na obszarze metropolitalnym; 2) poprawa integracji transportu intermodalnego i połączeń między portem lotniczym w Hongkongu i obszarem metropolitalnym (w tym

⁶⁵ Wstępny plan rozwoju obszaru metropolitalnego Guangdong-Hong Kong-Makau (tłumaczenie nieoficjalne), dostępny pod adresem: <https://www.bayarea.gov.hk/en/outline/plan.html>

obiektów komunikacji bezpośredniej); 3) wspieranie ujednociania praktyk w zakresie prawa i mediacji; oraz 4) używanie w obszarze metropolitalnym większej liczby leków i wyrobów medycznych zarejestrowanych w Hongkongu (na podstawie środków ułatwiających wdrożonych w 2021 r.).

Hongkong zamierza również zezwolić zakładom ubezpieczeń na świadczenie usług posprzedazowych w miastach obszaru metropolitalnego. Ma to na celu zapewnienie usług wsparcia mieszkańcom obszaru metropolitalnego posiadających polisy ubezpieczeniowe w Hongkongu i rozwijanie wzajemnego dostępu do rynków ubezpieczeń.

III. Stosunki między Hongkongiem a Chinami kontynentalnymi

Sekretarz generalny Komunistycznej Partii Chin i **Przewodniczący Chińskiej Republiki Ludowej Xi Jinping** odwiedził Hongkong w dniach 30 czerwca–1 lipca z okazji 25. rocznicy przekazania władzy. Była to jego pierwsza wizyta w Hongkongu od 2017 r. i pierwsza poza Chinami kontynentalnymi od początku pandemii COVID-19 w 2020 r. Xi Jinping rozpoczął ceremonię inauguracyjną szóstej kadencji rządu Hongkongu i zaprzysiął szefa administracji Hongkongu Johna Lee.

Z tej okazji Xi Jinping wygłosił przemówienie, w którym zapewnił, że zasada „jeden kraj, dwa systemy” służy nie tylko podstawowym interesom Hongkongu, ale także całego kraju. Podsumował wnioski z ostatnich 25 lat i podkreślił znaczenie pełnego i dokładnego wdrożenia zasady „jeden kraj, dwa systemy”. Obejmuje to utrzymanie ogólnej jurysdykcji rządu centralnego, zagwarantowaniu miastu wysokiego poziomu autonomii, zapewnienie, aby Hongkong był zarządzany przez patriotów oraz zachowanie wyjątkowego statusu i mocnych stron Hongkongu.

Xi Jinping przedstawił ponadto cztery propozycje skierowane do nowej administracji i społeczeństwa: poprawa sprawowania rządów, dalsze zdecydowane pobudzanie wzrostu, zajęcie się obawami społeczeństwa i współpraca w celu ochrony harmonii i stabilności. Spotkał się z członkami organu ustawodawczego, władzy sądowniczej, sektora prywatnego i czołowych przedstawicieli różnych części społeczeństwa oraz dokonał inspekcji garnizonu Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej.

W następnych tygodniach po wizycie Xi Jinpinga rząd i organizacje propekińskie zorganizowały seminaria w celu studiowania przemówienia z 1 lipca. Urząd ds. Edukacji rozesłał kopie przemówienia do szkół i przedszkoli.

Przed kongresem partii komunistycznej doszło do szeregu zmian kadrowych w agencjach rządu centralnego odpowiedzialnych za Hongkong, w tym w garnizonie Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej w Hongkongu.

Podróżowanie między Hongkongiem a Chinami kontynentalnymi nadal podlegało ograniczeniom. Szef administracji Hongkongu John Lee odwołał swoją pierwszą wizytę w prowincji Guangdong. Zaplanowana na sierpień wizyta delegatów z Hongkongu do Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych w Xinjiang musiała zostać przesunięta z powodu pandemii.

15 grudnia odbyły się wybory delegatów Hongkongu do Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych. Procedury wyboru delegatów, przyjęte przez Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych w marcu 2022 r., ograniczyły skład kolegium elektorów do chińskich członków Komisji Wyborczej.

W październiku Chiny odwołały sześciu urzędników ze swojego konsulatu w Manchesterze po tym, jak organy ścigania Zjednoczonego Królestwa wystąpiły o uchylenie immunitetu dyplomatycznego tych urzędników w związku z incydem podczas protestu przed konsulem w sprawie Hongkongu⁶⁶.

Podczas pierwszej **wizyty szefa administracji Hongkongu Johna Lee w Pekinie** w dniach 21–24 grudnia, przewodniczący Xi Jinping i premier Li Keqiang wyrazili aprobatę na temat jego pracy. John Lee spotkał się również z Li Qiangiem, drugim najwyższym urzędnikiem Komunistycznej Partii Chin.

Największym partnerem Hongkongu w zakresie handlu towarami były Chiny kontynentalne, które odpowiadały za 49 % całego obrotu handlowego Hongkongu w pierwszych dziesięciu miesiącach 2022 r. Z kolei Hongkong stanowił ważny ośrodek handlowy dla Chin kontynentalnych i był dla Chin piątym co do wielkości partnerem handlowym w pierwszych dziewięciu miesiącach 2022 r.

Prowincja Guangdong nadal była główną bazą uszlachetniania biernego dla Hongkongu. Najbardziej znaczącą umową handlową Hongkongu była umowa o bliższej współpracy gospodarczej z Chinami kontynentalnymi (2003 r.). W 2022 r. nie wprowadzono żadnych istotnych zmian w umowie. Wartość towarów ponownie wywożonych przez Hongkong z i do Chin

⁶⁶ <https://www.thestandard.com.hk/section-news/section/47096428/248254/UK-row-ends-as-China-recalls-diplomats>.

kontynentalnych stanowiła około 90 % całkowitej wartości obrotu w ramach ponownego wywozu w Hongkongu (2021 r.).

Hongkong pozostawał ważnym centrum finansowym offshore i centrum inwestycyjnym dla Chin kontynentalnych. Na koniec 2021 r. Chiny kontynentalne były dla Hongkongu największym źródłem przychodzących bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ), z wyłączeniem centrów offshore, oraz największym miejscem docelowym wychodzących BIZ Hongkongu, odpowiadając odpowiednio za 28 % i 49 % łącznej wartości takich inwestycji⁶⁷. Z kolei Hongkong pozostał głównym miejscem docelowym BIZ w Chinach kontynentalnych oraz głównym źródłem BIZ w Chinach kontynentalnych – na każdy z tych rodzajów BIZ przypada ponad połowa ich łącznej wartości. W Hongkongu notowanych było 1 395 przedsiębiorstw z Chin kontynentalnych, które odpowiadają za 77 % łącznej kapitalizacji rynkowej.

Rynki kapitałowe Hongkongu i Chin kontynentalnych są powiązane za sprawą **programu Stock Connect** łączącego giełdę z Hongkongu z giełdami z Szanghaju i Shenzhen oraz programu Bond Connect umożliwiającego wzajemny dostęp do rynku obligacji. Środki te uzupełniono we wrześniu 2021 r. uruchomieniem programu Wealth Management Connect dla obszaru metropolitalnego. Program umożliwia kwalifikującym się mieszkańcom Chin kontynentalnych, Hongkongu i Makau inwestowanie w produkty zarządzania majątkiem oferowane przez banki na rynkach obu stron.

Hongkong wzmocnił swój preferencyjny wzajemny dostęp do rynku kapitałowego Chin kontynentalnych. Fundusze inwestycyjne typu ETF włączone do programu Stock Connect, umożliwiając międzynarodowym inwestorom nabywanie kwalifikujących się funduszy typu ETF w Chinach kontynentalnych, a inwestorom z kontynentu kupowanie kwalifikujących się funduszy typu ETF w Hongkongu. Ogłoszono również program Swap Connect⁶⁸. Ułatwi on wzajemny dostęp międzybankowych rynków swapów stóp procentowych w Hongkongu i Chinach kontynentalnych, zapewniając dodatkowe narzędzie inwestycyjne i zarządzania ryzykiem dla inwestorów na rynku obligacji na kontynencie. Najpierw zostanie uruchomiona część skierowana z Hongkongu do Chin, a kierunek odwrotny może zostać uruchomiony na późniejszym etapie.

⁶⁷ *Sprawozdanie statystyczne w sprawie danych statystycznych dotyczących bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Hongkongu*, (wyd. z 2021 r.), 9 grudnia 2022 r.: dostępne pod adresem: <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1040003&scode=260>.

⁶⁸ Wspólne ogłoszenie Ludowego Banku Chin, Komisji ds. papierów wartościowych i kontraktów terminowych Hongkongu oraz organu Hongkongu ds. polityki pieniężnej dostępne pod adresem: <https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2022/07/20220704-3>

IV. Stosunki dwustronne i współpraca między UE i Hongkongiem

Wizyty na wysokim szczeblu przedstawicieli instytucji UE były nadal niemożliwe z powodu ograniczeń w podróżowaniu wprowadzonych w związku z pandemią COVID-19. Trzeci rok z rzędu nie odbyło się coroczne spotkanie w ramach **zorganizowanego dialogu między UE a Hongkongiem**. UE przywiązuje wagę do tego dialogu, zarówno jeżeli chodzi o kwestie problematyczne, jak i obszary wspólnego zainteresowania.

UE nadal była największą zagraniczną społecznością biznesową, wyprzedzając Japonię, Stany Zjednoczone i Zjednoczone Królestwo. Do czerwca 2022 r. w Hongkongu założyło działalność co najmniej 1 600 przedsiębiorstw z UE. Wiele z nich (857) wykorzystywało miasto jako swoją siedzibę regionalną. Przedsiębiorstwa z UE prowadziły działalność w wielu różnych sektorach, w tym w sektorze usług finansowych i biznesowych, sektorze handlu, logistyki, sprzedaży detalicznej, żywności i napojów oraz w sektorze budowlanym. Jak wynika z corocznego badania przedsiębiorstw zagranicznych przeprowadzonego przez Urząd Statystyczny Hongkongu⁶⁹, liczba przedsiębiorstw z UE spadła tylko nieznacznie (-0,2 %) z poziomu sprzed pandemii COVID-19 (czerwiec 2019 r.) do 1 600 przedsiębiorstw. Wynika z tego, że przedsiębiorstwa z UE były bardziej odporne na lokalne wydarzenia niż inne zagraniczne społeczności biznesowe (według badania całkowita liczba przedsiębiorstw zagranicznych spadła o 5,2 %). Statystyki te nie uwzględniają jednak przedsiębiorstw z UE, które ograniczyły lub przenieśli część działalności lub pracowników, ale pozostały w Hongkongu.

W ciągu pierwszych 9 miesięcy 2022 r. dwustronny handel towarami osiągnął wartość 22,1 mld EUR, czyli tyle samo (-0,03 %) w porównaniu z tym samym okresem w 2021 r. Wywóz towarów z UE do Hongkongu osiągnął wartość 17,9 mld EUR, podczas gdy przywóz z Hongkongu osiągnął wartość 4,1 mld EUR, co oznaczało dla UE nadwyżkę w wysokości 13,8 mld EUR⁷⁰. **W pierwszych dziesięciu miesiącach 2022 r. UE była trzecim co do wielkości partnerem handlowym Hongkongu w zakresie handlu towarami**, po Chinach kontynentalnych i Tajwanie⁷¹. Hongkong pozostał ważną platformą składowania towarów tranzytowych w handlu między Chinami kontynentalnymi a UE.

⁶⁹ Sprawozdanie z rocznego badania za rok 2022 w sprawie przedsiębiorstw w Hongkongu, których spółki dominujące są zlokalizowane poza Hongkongiem, Urząd Statystyczny Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu, dostępne na stronie: <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1110004&scode=360>

⁷⁰ Dane Eurostatu: Unijny handel towarami, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/newxtweb/mainxtnet.do>

⁷¹ Sprawozdanie statystyczne dotyczące zewnętrznego handlu towarowego w Hongkongu (październik 2022 r.), 6 grudnia 2022, dostępne na stronie: <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1020005&scode=230>

W 2021 r. dwustronny handel usługami między UE a Hongkongiem wzrósł o 25,1 % rok do roku, osiągając wartość 34,1 mld EUR⁷². Przywóz do UE z Hongkongu wyniósł 12,3 mld EUR, a wywóz z UE do Hongkongu wyniósł 21,8 mld EUR (dane wstępne). W rezultacie UE odnotowała nadwyżkę handlową w wysokości 9,5 mld EUR. Wstępne dane za pierwszą połowę 2022 r. wskazują na znaczny wzrost dwustronnego handlu usługami z Hongkongiem (+21,4 % rok do roku do 19,3 mld EUR) i nadwyżkę handlową na korzyść UE w wysokości 4,7 mld EUR⁷³.

Dwustronne **inwestycje** między UE i Hongkongiem nadal miały duże znaczenie: według najnowszych danych wartość inwestycji z Hongkongu do UE wyniosła 162 mld EUR, a wartość inwestycji z UE do Hongkongu wyniosła 128 mld EUR⁷⁴.

Komisja Europejska i władze Hongkongu rozstrzygnęły kilka kwestii związanych z **handlem produktami spożywczymi**. Wdrożono przejście na nową platformę (TRACES NT) dotyczącą wywozu produktów pochodzenia zwierzęcego z UE.

Realizację działań operacyjnych zaplanowanych w ramach umowy między UE a Hongkongiem o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych oraz w planie działania mającego na celu egzekwowanie przepisów celnych w zakresie **praw własności intelektualnej** utrudniły ograniczenia związane z COVID-19. Hongkong pozostał drugim głównym miejscem pochodzenia towarów naruszających prawa własności intelektualnej przywożonych do UE pod względem wartości, nawet jeśli towary te nie były produkowane na jego terytorium. W 2022 r. nie doszło do spotkania w Hongkongu z kierownictwem Departamentu Ceł i Akcyzy.

Jeżeli chodzi o **opodatkowanie**, Grupa ds. Kodeksu Postępowania nawiązała kontakty z jurysdykcjami, które uznano za istotne w kontekście ich zwolnień z opodatkowania dochodów pochodzących z zagranicy, w tym z Hongkongiem. Po przeprowadzeniu dialogu i zapoznaniu się z dostarczonymi informacjami władze Hongkongu zobowiązały się do zreformowania do końca 2022 r. systemu zwolnień z opodatkowania dochodów pochodzących z zagranicy, ponieważ uznano go za niezgodny z przepisami. 14 grudnia 2022 r. przyjęto

⁷² Dane Eurostatu: Unijny handel usługami – dane roczne (wstępne),

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_its6_det/default/table?lang=en

⁷³ Dane Eurostatu: Bilans płatniczy Unii Europejskiej i strefy euro – dane kwartalne,

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/BOP_EU6_Q_custom_457552/default/table.

⁷⁴ Dane Eurostatu: Dane statystyczne dotyczące unijnych inwestycji zagranicznych,

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_fdi6_geo/default/table?lang=en

ustawę mającą na celu zreformowanie prawa podatkowego Hongkongu w odniesieniu do systemu zwolnień z opodatkowania dochodów pochodzących z zagranicy⁷⁵. Prace nad wdrożeniem wytycznych nadal trwają.

W dniach 26–27 stycznia 2022 r. odbyło się szóste doroczne **wydarzenie w ramach TAIEX poświęcone zwalczaniu handlu ludźmi**. Warsztaty składały się z dwóch półdniowych sesji online, obejmujących międzynarodowe tendencje związane z COVID-19, zwalczanie handlu ludźmi obejmującego przymusowe małżeństwa mniejszości etnicznych, przeciwdziałanie praniu pieniędzy, dochodzenia finansowe w sprawie handlu ludźmi oraz pomoc ofiarom handlu ludźmi. Było to drugie takie wydarzenie, które odbyło się online. Zainteresowanie po stronie Hongkongu było duże – w warsztatach wzięło udział 70 uczestników z różnych instytucji rządowych. W warsztatach wzięło udział siedmiu ekspertów z UE.

W celu zwiększania współpracy z Hongkongiem uruchomiono **Instrument Wspierania Współpracy UE-Hongkong**. Zorganizowano wydarzenia publiczne dotyczące reformy podatkowej w zakresie systemu zwolnień z opodatkowania dochodów pochodzących z zagranicy i dotyczące zrównoważonego rozwoju.

Ze względu na ograniczenia związane z COVID-19 w pierwszej połowie roku nie można było zorganizować **działań z zakresu dyplomacji publicznej**, takich jak Dzień Europy. Po złagodzeniu ograniczeń stopniowo wznawiano działania bezpośrednie.

Biuro UE zorganizowało **Europejski Festiwal Filmowy 2022**, na którym pokazano film ukraiński. Inne wydarzenia obejmowały sprzątanie plaży, Międzynarodowy Dzień Przeciw Homofobii, Bifobii i Transfobii, festiwal filmów dokumentalnych, „Speak Dating” (wydarzenie promujące języki UE), Międzynarodowy Dzień przeciw Przemocy wobec Kobiet oraz Światowy Dzień Walki z AIDS. Biuro UE nie zorganizowało żadnych wydarzeń publicznych dotyczących podstawowych wolności i praw człowieka ze względu na warunki wynikające z ustawy o bezpieczeństwie narodowym.

W konkluzjach Rady z lipca 2020 r. w sprawie Hongkongu wezwano do stałej **obserwacji procesów** przeciwko działaczom prodemokratycznym. W 2022 r. Biuro UE i państwa członkowskie UE objęły obserwacją 71 procesów w Hongkongu.

⁷⁵ <https://www.info.gov.hk/gia/general/202212/14/P2022121400286.htm>